

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД  
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО  
БІЗНЕСУ**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри туристичного та  
готельно ресторанного бізнесу



**Тетяна ТЕСЛЕНКО**

22.07.2024

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Основи підприємницької діяльності**

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь	<b>бакалавр</b>
	(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)
Спеціальність	<b>242 Туризм і рекреація</b>
	(шифр і назва)
Освітня програма	<b>Туризм</b>
	(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)
	<b>наказ від 27.04.2023 № 50-02</b>
Статус навчальної дисципліни	<b>вибіркова</b>
	(обов'язкова або вибіркова)
Мова навчання:	<b>українська</b>



**Науково-педагогічний працівник:****ХОДАК ОЛЬГА ВІТАЛІВНА**

старший викладач

науковий ступень та/або вчене звання (за наявності)

**Досвід роботи:** 14 років**Автор:** понад 50 публікації

показники наукової активності (кількісні)

**Лектор з навчальних дисциплін:** Комунікaційний менеджмент

Економіка туристичного підприємства

(перелік освітніх компонентів, що викладаються)

Економіка і менеджмент туристичної діяльності

Аналіз діяльності підприємств туристичної галузі

Аналіз діяльності підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ**

**Метою** вивчення навчальної дисципліни «Основи підприємницької діяльності» є формування компетентностей щодо розуміння концептуальних засад функціонування підприємств різних форм власності, набуття вмінь обґрунтування створення власного бізнесу, а також підвищення ефективності управління підприємством у ринкових умовах.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи підприємницької діяльності» є:

- формування основ наукового світогляду на підприємництво та проблеми бізнесу,
- засвоєння основних термінів та понять підприємництва на рівні їх відтворення і тлумачення;
- здобуття навичок та елементарних умінь застосовувати їх у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у підприємницькій сфері.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **НАБУТИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩОДО:**

- 1) Здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 2) Навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 3) Здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- 4) Уміння займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості, здатність до критики та самокритики.
- 5) Здатності здійснювати комунікаційну діяльність, логічно вірно, аргументовано доводити власну думку та відстоювати власну позицію.
- 6) Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.
- 7) Здатності формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

8) Здатності управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

9) Здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.

### **Передумови для вивчення навчальної дисципліни**

Навчальна дисципліна «Основи підприємницької діяльності» пов'язана із такими дисциплінами як «Вища математика», «Право». Вона є базовою для «Менеджменту», «Маркетингу» та інших дисциплін фахової підготовки управлінського та економічного спрямування.

**Форми проведення занять:** *лекції, практичні заняття, семінарські заняття.*

### **Форма підсумкового контролю:**

З навчальної дисципліни «Основи підприємницької діяльності» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

## СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна Обсяг 3 кредитів ЄКТС, ( 90 годин)  
 Курс 2 курс Групи Т-2

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практика	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Організаційно – правові аспекти підприємницької діяльності	11	4	2	2		7
2	Сутність підприємництва. Основні види підприємницької діяльності	11	4	2	2		7
3	Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	11	4	2	2		7
4	Реєстрація підприємств різних форм власності	11	4	2	2		7
5	Джерела фінансування підприємницької діяльності	11	4	2	2		7
6	Оподаткування, облік та звітність на підприємствах	11	4	2	2		7
7	Ризики ведення бізнесу	12	4	2	2		8
8	Захист бізнесу та підприємницька таємниця	12	4	2	2		8
Разом за семестр		90	32	16	16		58

## Література та навчальні матеріали:

### Основна:

1. Основи підприємницької діяльності: підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін] ; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.
2. Гонtareва І. В. Підприємництво : підручник. Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2021. 392 с.
3. Іванюта С.М, Іванюта В.Ф. Підприємництво та бізнес-культура . Навчальний посібник. Київ : “Центр учбової літератури”, 2007. 287 с.
4. Захарчин Г.М. Основи підприємництва : Навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 437с.
5. Кісельов А. П. «Основи бізнесу». Київ : «Вища школа», 1998. 190с.

### Додаткова:

1. Ходак О. В. Шляхи подолання кризового впливу COVID-19 в індустрії туризму та гостинності. Ефективне управління розвитком індустрії туризму та гостинності у конкурентному
2. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. (дата звернення: 30.05.2024 р.).
3. Варналій З. С. Основи підприємництва. Київ: Знання-Прес, 2003. 285 с.
4. Про акціонерні товариства. Закон України №639-ІУ від 31.10.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>. (дата звернення: 30.05.2024 р.).
5. Про господарські товариства. Закон України №1576-12 від 19.09.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>. (дата звернення: 30.05.2024 р.).

### Інтернет-джерела:

1. Офіційний сайт Державного Комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 12.08.2024 р.).
2. Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку ЮНКТАД URL: <http://www.unctad.org>. (дата звернення: 12.08.2024 р.).
3. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку. URL: <http://www.oecd.org>. (дата звернення: 12.08.2024 р.).
4. Офіційний сайт Світового економічного форуму.. URL: <http://www.weforum.org>. (дата звернення: 12.08.2024 р.).
5. Офіційний сайт Світової Організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org> (дата звернення: 12.08.2024 р.).

6. Офіційний статистичний сайт Євросоюзу. URL: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>. (дата звернення: 12.08.2024 р.).

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12 **Політика курсу**

За кредитно-модульною системою викладення навчальної дисципліни «Основи підприємницької діяльності» застосовуються такі основні види контролю знань:

- поточний контроль – систематично на різних навчальних заняттях впродовж семестру у формах:
  - усне опитування;
  - письмові контрольні експрес-роботи;
  - тестовий контроль;
  - підсумковий контроль – у кінці семестру після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

За рішенням викладача або кафедри *нараховуються заохочувальні бали* за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання творчих завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

*Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:* здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу є необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання *академічної доброчесності* передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється

академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

### Критерії оцінювання знань:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75–82		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68–74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60–67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).



1–34		F	« <b>Безумовно незадовільно</b> » – теоретичний зміст курсу <b>не засвоєний; не сформовані</b> необхідні практичні навички роботи; <b>всі виконані</b> навчальні завдання містять <b>грубі помилки або не виконані взагалі</b> ; <b>додаткова самостійна</b> робота над матеріалом курсу <b>не призведе</b> до значного <b>підвищення якості</b> виконання навчальних завдань.
------	--	---	--

### Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Основні принципи здійснення й форми підприємницької діяльності.
2. Підприємництво як основа економічного розвитку та конкуренції в ринковому середовищі.
3. Сутність і проблеми формування сучасного підприємницького середовища.
4. Характеристика зовнішніх і внутрішніх чинників, що формують підприємницьке середовище.
5. Передумови активізації підприємництва на сучасному етапі господарювання.
6. Основні типи та відповідні сфери підприємницької діяльності.
7. Форми виробничої підприємницької діяльності.
8. Загальна типологія виробничої підприємницької діяльності.
9. Поняття і значення посередницької підприємницької діяльності.
10. Фінансове посередництво як вид підприємницької діяльності.
11. Суб'єкти підприємництва фінансового спрямування.
12. Поняття категорій «мале підприємництво», «мале підприємство».
13. Особливості малого підприємництва, його переваги й недоліки.
14. Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку малого підприємництва в Україні.
15. Основні проблеми, що стримують розвиток і функціонування суб'єктів малого підприємництва.
16. Підприємницька ідея, її джерела та методи пошуку.
17. Процедура вибору організаційно-правової форми підприємства.
18. Сучасні вимоги до цілей підприємництва.
19. Особливості створення нових підприємств (суб'єктів підприємницької діяльності).
20. Засновницькі документи та їх обґрунтування.
21. Типова схема державної реєстрації новоствореного підприємства.
22. Загальна схема процедури реєстрації підприємницької діяльності без створення юридичної особи.
23. Обмеження підприємництва.
24. Основні види підприємницької діяльності в Україні, що потребують обов'язкового ліцензування.

25. Процедура отримання ліцензії. Термін дії ліцензії та порядок його пролонгації.
26. Припинення підприємницької діяльності.
27. Категоріально-понятійний апарат щодо інвестиційної діяльності (інвестиції, інвестори, інвестиційні проекти тощо).
28. Сутність і значення активної інвестиційної діяльності фірми.
29. Правове регулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні.
30. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності.
31. Поняття початкового (стартового) підприємницького капіталу.
32. Економічна й елементна структура підприємницького капіталу.
33. Основний та оборотний капітал, особливості кругообігу і відшкодування.
34. Загальний порядок формування підприємницького капіталу.
35. Класифікація інвестицій в об'єкти підприємницької діяльності.
36. Сутність і значення оцінки і прогнозування інвестиційної привабливості окремих суб'єктів підприємницької діяльності.
37. Показники фінансового аналізу для оцінювання інвестиційної привабливості фірми.
38. Загальна характеристика підприємницьких договорів (контрактів, угод) та їх класифікація за сферами діяльності.
39. Типова змістова структура договору.
40. Сутність і значення партнерських зв'язків.
41. Регулювання правовідносин юридичних та фізичних осіб у сфері підприємницької діяльності.
42. Основні напрямки співпраці партнерів: виробництво, товарообмін, торгівля, фінансові відносини.
43. Форми співробітництва у сфері виробництва.
44. Форми угод у сфері торгівлі.
45. Форми співпраці у сфері фінансових відносин.
46. Сутність і складники підприємницького успіху.
47. Ділові якості особистості підприємця як чинник формування підприємницького успіху.
48. Характеристика професійної культури бізнесу та передумови її формування.
49. Етичні норми підприємництва.
50. Технологія ведення переговорів (сучасні вимоги, підготовча робота, тактика, психологічні аспекти).
51. Створення позитивного іміджу фірми.
52. Ділові документи і діловодство, їх сутнісна характеристика і значення для успішного підприємництва.
53. Класифікація (систематизація) ділової документації за ознаками.
54. Методологічні принципи побудови системи показників ефективності підприємництва.
55. Джерела інформації для розрахунку показників ефективності підприємницької діяльності.

56. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємницьких структур.
57. Вдосконалення системи управління підприємствами.
58. Комп'ютеризація, створення сучасних комунікацій та комерційно-інформаційного бази підприємництва.
59. Підготовка і підвищення кваліфікації управлінських кадрів для підприємництва.
60. Сутність і значення інноваційної та інвестиційної діяльності у підприємстві.